

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novem mestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglasom 16 st. na vrsto petit: poslanice, oznarne, javne zahtave in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON štev. 1157.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

Iz Irkutska.

PARIZ 14. »Agence Havas« poroča danes iz Irkutska: Bajkalsko jezero še ni zmrznilo. Na obbajkalski telezinci vozijo sedaj le tovorni vlaki. Tukaj vlada ostra zima. Številni novi vojski transporti odhajajo proti jugu. Ena razložena torpedovka je bila preko Irkutska odposlana v Vladivostok.

Osoda nemškega in francozkega atašega — Japonske torpedovke v Severnem morju.

PARIZ 14. »Echo de Paris« je priobabil dve pisi nekega v Londonu živečega ruskega tajnega agenta, ki je isti baje odpolal poveljnemu cesarskemu glavnemu stana, generalu Hesse. Omenjeni tajni agent se je vstopil v okolico londonskega japonskega odpolanca. V prvem pismu se pripoveduje, da je japonski odpolancer prejel dne 28. avgusta poročilo, da je džanka, na kateri sta francoski in nemški pomorski ataši bježala iz Port Arturja, zapazil neki japonski križar. Isti je ukazal džunki, naj se ustavi, a džunka ni v temi razumela signalov ter je vožno nadaljevala. Neka japonska torpedovka je pa džunko zasledovala ter večkrat vanevala. Džunka je stisnila jadra. En japski častnik je prišel na to na džunko, kjer je videl, da sta bila ustreljena dva kitacea in nemški vojski stše. Poveljnik japonskega križarja je na to ukašal, naj se džunka s francoskim atašejem pogreže.

V drugem pismu se pripoveduje, da so štiri japonske torpedovke z deloma angleško posadko skupno z rabiškimi parniki, ki so jih imeli preskrbovati z živili in premogom, odpeljale meseca oktobra od angleške obale, da napadejo baltško brodovje v severnem morju. Tem povodom sta bili dve japonski torpedovki pogreženi.

Viharni prizori v ogrski zbornici.

BUDIMPEŠTA 14. V zbornici je bilo že na vse zgodaj živahno. V noči se je razširila vest, da namerava vlada uprizoriti novo iznenadejo ter da je liberalne poslance obvestila, da se bo ob 6. uri zjutraj vršila seja. Vesel tega se je že pred 6. uro zbral eden del poslicje v klubovem lokalju Buffiye stranke. Navzoči so bili tudi Julij in Teodor Andrasay in gr. f. Apponyi. Oči tam se podali v parlamentno palačo, kjer je bilo ob 6. in pol uri zjutraj zbranih že okolo 100 posancev opozicije. Od vladne stranke ni bilo nobenega. Opozicionalni poslanci so se takoj podali v zbornično dvorano. Posl. Nessi, Nikša, Gabanyi in drugi so zasedli predsedniško tribuno. Že pa noči so iz dvorane od

stranili razbite kose pohištva, tako da je bila dvorana brez ministrskih sedežev in pisalnih miz. Tudi zakoniki, ki so sicer bili na mizi v zbornici, so bili odstranjeni. Vse ulice, ki vodijo do parlamenta, je zasedlo redarstvo.

BUDIMPEŠTA 14. Členi liberalne stranke so se zbrali ob 9. uri v klubu ter so se okolo 9. in četrte z ministrskim predsednikom grofom Ti-zin ministrom za dejelno brambo na čelu podali korporativno v parlament. Občinstvo je ministrskemu predsedniku priredilo na ulici živahne ovacije.

Proti 9. in pol uri je 10 do 12 opozicionalnih poslanec zasedlo predsedniško tribino v dvorani.

Členi opozicije, ki so bili navzoči v dvorani, so se živahnoma razgovarjali, kdo da bo na današnji seji predsedoval. Poslanci, ki so bili na tribini, so izjavili, da ostanejo toliko časa na svojem mestu, dokler ne bo gotovo, da ne predseduje Percezel. V tem času se je v dvorani pojavil posl. Gulna (narodna stranka) ter je izjavil, da bo predsedoval eden podpredsednikov. Med tem so počasi prihajali v zbornico poslanci liberalne stranke. Njim na čelu je korakal grof Teodor Andrasay, ki se je obrnil na člene opozicije ter del častno besedo, da ne bo predsedoval Percezel. Opozicija naj torej zapusti predsedniško tribino, kar je ista tudi storila, ko se jim je zagotovilo, da ne bodo tribine ščitili zbornični stražarji. Med tem so prišli skoraj vsi poslanci liberalne stranke v zbornico ter so se podali na svoja mesta. — Nekoliko pred 10. uro so prišli v dvorano ministri, njim na čelu ministerski predsednik ter so se podali v prese sedež na desnici med druge poslane.

Točno ob 10. uri je prišel podpredsednik Jakabffy, ter je ob občini tiski otvoril sejo in dal ministrskemu predsedniku besedo. Ministrski predsednik je zboracem priobabil, da je dospelo Najvišje ročno pismo ter je prosil naj se prečita ter odpočišči potem magnitski zbornic. Zapiskar je na to prečital kraljevo pismo, s katerim je sklican državni zbor v četrto zasedanje na dan 13. t. m.

Podpredsednik Jakabffy je priobabil nato, da je bilo Najvišje ročno pismo, ker se nihče ni prijavil za besedo, sprejetje na zasne.

Predsednik je izjavil, da je četrto zasedanje otvorenje ter da se bo prihodnja seja vršila jutri ob 10. uri predpoludne s slednjim dnevnim redom: Volitev občin podpredsednikov in 6. zapisnikarjev, kvestorja in raznih odsekov. Zbornica je pritrila predlogu predsednika. Podpredsednik je izjavil, da je zapisan overovljen, ker ni bilo nobenega ugovora ter da je sjeja zaključena. Sjeja se je vršila popolnoma mirno.

BUDIMPEŠTA 14. Predsednik zbornice Percezel je obolal na influencijo ter ni mogel priti v zbornico.

— Kaj?

— Da sem osel.

— Ah!

— In da sem se bržkone opil.

— Ah!

— Sedaj pa veruj svojim zdravim očem, če gospoda nočejo.

— Naj le meno vprša. Pravim črna vojska na konjih. Naj ne bom zdrav, če ne. Ali Pršlinka je umrl, sirota!

— Da, pri kanoniku, Grginem stricu. Došla je vrsta nanjo, preminola je, danes pojde pod zemljo.

— O tej Pršlinki se govore čudne reči med ljudstvom. Nekatere vražje historije so to. Ali mu je bila zakonska žena, ali ne, to vedi Bog!

— Tudi jaz ne vem, kume stražar, pa tudi ni dobro praščevati o tem. Grga je vrag, a vraga klicati, ni dobro. Ali, odker so jo naši oteli pri popovskem turnaju, ni jej bilo sledi pol leta. Kasneje so jo videvali v Grgini hiši. Zuhajala ni nikam, razen k zgodovi manši k fratrom. In dete je porodila, ali je

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znača

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglaše in reklamacije je pošljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Ptočno-hranilni račun št. 841.652.

V začetku tekočega leta bila se je po rodila ideja italijansko-slovenske sloge. S tem vprašanjem začeli so se pečati ne le posamični italijanski in slovenski časniki, marveč je ta ideja prodrla celo med zastopnike rečenih narodnosti v posamičnih primorskih deželnih zborih in celo v parlamentu na Dinsiju. Vesel tega sklicalo je pol. društvo »Edinost« na dan 27. marca t. l. v »Narodnem domu« v sv. Ivanu javni shod v svrhu, da tudi tržaški Slovenci označijo svoje stališče nasproti tej ideji.

Prostrana dvorana »Narodnega doma« bila je pola občinstva, ki je pazno sledilo posamičnim govornikom in tu in tam dejalo izraza svojemu mišljenju, oziroma pritrjevanju in s tem pokazalo, da vlada popolno soglasje med našimi vodilnimi političnimi krogji in narodom.

Zborovalci so potem enoglasno vsprijeli rezolucijo, da tržaški Slovenci sicer s simpatijo pozdravljajo poskuse za spravo med Slovani in Italijani, da pa zahtevajo, da mora biti predpogoji vsakemu pogajanju odkrito priznanje popolne narodne in politične enakopravnosti občin naroda na Primorskem, vsled česar zahtevajo, da se v prvi vrsti uredi skoraj popolnoma zanemarjeno šolstvo v Trstu, Istri in Gorici. In sicer tako, da bo tudi slovanski narodnost dana možnost za vzbujanje svoje mladine na ljudskih in srednjih šolah v materinem jeziku, in pozivajo naposled jugoslovanske poslane, naj privole v ustanovitev italijanskega vsečilišča v Trstu le pod pogojem, da bo isto vtraktivno in da dajo Italijani garancijo za to, da se prej ozemlja popolna enakopravnost tudi v praksi res izvede.

Razum tega pečal se je odstopajoči odbor v svojih mnogoštevilnih odborovih sejah in pogovorih z najraznovrstnejšimi potrebami tržaških Slovencev na kulturnem in političnem, gospodarskem in socijalnem polju. Če pa ni imel vpeha povsodi, to ni njegova krivda, ampak krivda neznotnega zistema in je to posledica dvojne mere, ki jo naša vlada rabi v postopjanju z raznimi narodnostmi na Primorskem. Novemu odboru želim od srca boljših vseh!

O položaju v Avstriji.

Oficijeji in kar je ž njimi sorodnega so si priredili prav komoden način, po katerem bi hoteli uveriti svet o nepomembnosti dogodka v proračunskega odseku. Svet naj bi verjel, da veliki poraz, ki ga je doživel dr. Körber, ni bil — nikak poraz. Način pa, ki so si ga priredili, je: bagateliziranje in smenje avstrijskega parlaminta.

Kdo je ta parlament? To je zbornica, ki že sedem let nič ne dela, ki ne vrši svoje dolžnosti, ki se je sama izključila iz oblastnih faktorjev države! Takov parlament naj bi vplival na razvoj dogodkov! Ne, parlament je mrtev, uprava države pa živi. In tisti, ki

a mesto belega mrtvila se je prikazovalo zelenilo po gorah požežkih. Toplo pomladanje solnce je prebudilo travice, pisane biljke, a na vejevu so se razvijali popki v listje. Glasna ptica pevka je kratek zapevala v pozdrav novemu življenju prirode; vse je sijalo in cvelo, vse je žvrgolelo, vse se je živeje gibalo od miline novega preporoda zemlje; topla struja življenja se je pretakala po žilah rastlin in ljudi.

V starem mestu Požegi je bilo nenačadno hitanje. Tiki in mirni stanovalec kraljevskega mesteca so bili bolj vzburenji, nego kedaj; meščani so govorili važno in resno, meščanke pa so ugibale do sitega. Ali imeli so tudi radi česa govoriti in ugibati, ker kaj tacga se v Požegi ne dogaja vsaki dan. Vsako dete je vedelo, da pride v mesto se svojo materjo Jelisavo kraljico Marija, da ju bo spremjal mogočni Gospod Nikola Gorjanski palatin kraljevine Ogrske.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoc. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. Č.

VIII.

— Kume Gjuka! je rekel drugega jutra kapiteljski stražar grobokopu stolne cerke, ko sta si oba v krčmi grela dušo s čašico žganja, to ti je bila huda noč. Živ naj ne bom, ako nisem videl sam na te svoje oči, kako okolo cerke leti vragova vojska na konjih.

— So li bili to vragi, tega ne vem, je zmignil grobokop z rameni, ali nekaj je bilo. Ko sem zjutraj prišel na grobje, da sklopjam grob za Dobro Prišlinovo, opazil sem, kako se na vse strani v snegu meša sled konj in ljudij. Hm, mislil sem sam pri sebi, kaka batalija je bila tu po noči? pak sem povedal to kanoniku Lancelotu. A veš, kaj mi je rekel?

so živi, imajo prav. Zato ima tudi dr. Körber prav, da se ne umskne pred sklepi takega parlamenta. Ako bi parlament vršil svojo dolžnost, potem bi bili njega sklepi obvezni ne le za parlamentarno, ampak tudi za kako uradniško ministerstvo.

Tako argumentirajo oficijozi po poklicu in najeti — oficijozi zakotni pisači, da bi vzbudili videz, kakov da je najjasnejša stvar na svetu, da je ekzistence ministerstva Körberjevega vse, volja parlamenta pa nič.

Da je avstrijski parlament še nekoliko manje vreden, nego — male, to je že res. Kdo bi mogel oporekati temu? A vprašanje je, kdo je po velikem delu skriv, da je ta parlament zasedel na kriva pot, ki vodijo v anarhijo? Kdo je kapituliral pred najneopravičeno revolucijo, kdo se je vstrail nemških grožej? Ni-l bil tudi — dr. Körber, ki je podpisal tistoto nasredbo, ki je bila v začetku sedanjosti anarhiji? Vlada, ki je sramotno kapitulirala pred revolucijo vojske krivičnikov in nasilnikov z odpravo jezikovnih naredb, je kriva, da je naš parlament takšen, kakor je Vrgsi mrvo pravice, dane čakemu narodu, v žrelo nemške obstrukcije, je vlada na eni strani razpolila samosvest in občestnost do blaznosti, na drugi pa ogrenila in ogorčila duhove do skrajnosti! In ali ni bilo tudi vse pozneje postopanje te vlade do danes tako, da je še bolj podžigalo nemško objestnost in vekšalo ogorčanje na drugi strani? Vlada je neprestano delala Nemcem oblube in jih — vresnjevala, Slovanom pa je tu pa tam tudi delala oblube, sli držala ni — nobene.

Položaj je torej tak, da Nemcem ne more biti ležeče na saniranju parlamenta, ker ob saniranem parlamentu ne bi zamogli biti osi gospodarji kakor do sedaj. Slovanom pa bi bilo saniranje brez zadostja za pretrpljeno krivico še celo na moralno in materialno škodo, ker bi vzbujalo mnenje, da nemška obstrukcija zmora vse, slovanska pa nič. Tako je torej danes, da imamo kaos, iz katerega ni izhoda niti do premirja med strankami. Oficijozi naj torej nikar ne bagatilizirajo tega parlamenta, ker s tem obsojajo le vlado, ker ona je tista msti, ki je v grehu, v svoji krivičnosti, v svoji nemški pristransosti, spočela sedajoče zastrupljene odnošaje v avstrijskem parlamentu.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 14. decembra 1904.

Izvajanje japonskega vojnega načrta; njega zmote; kritična razmotrivanja.

(Dopol iz strokovnjaka peresa.)

(Dalje.)

Z ozirom na to, kakov hoče japonsko vojskodstvo prisvojiti si Port Artur, kakor prvi ad 1.) določeni si cilj, morsko reči nehotel:

a.) Japoncem nedostaje tiste važne taktične in strategične zmožnosti za akomodiranje — ki je v načelu prilagojenju čisto novemu in neprizakovsnemu razmerju do nasprotnika —, kakor hitro jih pušči na ečilu tisti priučeni in vtepeni sistem (normalni sistem) nasproti sovražniku, ki zna v produktivnem zmislu (kakor že zahtevajo hipne razmere terens, boja in moči) nemudoma prizadeti vstopanje obrambeno in napadno postopanje, ne da bi se menil za tisti v miru priučeni, vsikdar enostranskim razmerem prikrojeni, takoimenovani normalni obrambni sistem. Nasproti sovražniku torej, ki zna urejati svoje postopanje, kakor je najbolj primerno istočnemu krajevnemu in časemu taktičnemu položaju.

Japoško vojevanje napravlja — očemer se bomo kasneje še bolje prepričali — na evropskega častanika utis tistega pri nes Že dano (kskih 20 let sem) pozabljene in zbranjenega normalnega sistema, ki že ob prvem vojskem vežbanju v boju umetno udušuje tisto prevažno samostojno podprtjanje od strani podrejenih voditeljev in tudi pripravljene vojske.

Dandanes, ko bojne črte merijo nad sto kilometrov daljave, in ko se vrše boji z milijonskimi vojskami, mora vrhni vojskodstvo bolj nego kdaj poprej računati na eminentno pomens. Prvi so prišli v dvorano členi opozicije, ki so zasedli predsedniško tribino, izjavivši, da se ne znanejo od tam, dokler ne zadobijo zagotovila, da seji ne bo predsednik mora ta kolikor je možno gibati v okvirju hotenja skupne vojske. Tako se končno v resnicu dozdeva, da morajo Japoneci postati žrtev svojega normalnega sistema vojevanja! Sicer pa morajo tudi eskrat beli rasi — plačati učinko.

Ad 2. Izvajanje japonskega načrta — porušenje obeh ruskih pristanišč, da bi baltiško brodovje ne dobito nikakega zavetja — ostane brez nade do uspeha, dokler se držiti posadki v Port Arturu in Vladivostoku, in razpade v nič, ako se Japonec ne posreči, da še pred dohodom baltiške flote vzamejo obe trdnjavi. Ali v to je za Japonec že — prekasno. Ni več časa in ni več potrebueta števila sil.

Ad 3. (Okupacija Koreje in Mandžurije od strani Japoncev in združenje vse rumene rase proti Rusom). Japonska ofenzivna armada nikakor ne more rešiti te naloge na sedanjih operacijskih črtah, ker je a.) od vseh možnih napadnih potov izbrala najtežavnejšega in najdaljšega, in se je b.) vrhu tega dala od manevrskih napadov nasprotnika zavesti še v to, da je svoje sile takoj po izkrejanju tako raztegaila v tri velike skupine — Kuroki na cesti Fengčenkvan-Lajjan, Nodzu na cesti Fenčenkvan-Kajčav, Oku na cesti in železnici Kinčov Kajčav —, da te skupine niso imeli nobene prave bojne zvezne med seboj. In vsled tega niso mogle ob foreiranju gorovja Fenčuli računati na pravo medsebojno podporo. Tako je bila vsaka skupina, ako se je upala preblizo sovražni črti na gorovju Fenčuli, izpostavljena nevarnosti pred premočjo glavnih Kuropatkih vojsk.

(Pride še.)

Viharji na Ogrskem.

Kdor je sledil viharjem, ki so vihrali v ogrski zbornici ves dolgi čas obstrukcije in pa še posebno povodom, ko je večina vsprijela spremembu poslovnega reda, ki naj brzda opozicijo ter prepreča obstrukcijo, ta je gotovo mislil, da gradecija ni več možna, da viša ni več možno v podivjanju parlementarnih odnosov. Toda motil se je. Kar je predvčerajšnjem vprizorila opozicija proti vladu in proti predsedništvu zbornice, to je visoko nadkraljevalo vse, kar se je dosedaj dogodilo v ogrski zbornici, toli bogati na viharnih dogodkih.

Madžari so pač narod, s katerim se tudi najarditeji Teutoni ne morejo primerjati. Zato so predvčerajšnji dogodki v ogrski zbornici prav odločno postavili v senco tudi najznamenitejše dogodke in čine obstrukcije v avstrijski zbornici. Tu so vprizorili napad na predsedništvo, s katerim v primeri je bilo divljanje nemške obstrukcije proti predsedništvu Abramovih Kramar prava idla.

Ali kakor rečeno: čitatelji so že izvedeli iz bizojavk. Bilo je ranjih na obeh straneh. Kako je delovala v tej seji brahjalna sila poslancev, o tem so pričali ranjenci na obeh straneh in priča dejstvo, da se je naslednjega jutra zbornična dvorana prezentirala brez baržunastih foteljev in brez pisnih miz. Po noči so bili vse to odnesli iz dvorane, ker je bilo razbito in potrgano. Obča preprčanje je bilo, da je izključeno, da bi se po takih dogodkih ta zbornica še sesla. Prišlo je drugače. Tudi ogrska opozicija ima menda svojo Ahlovo pet, in se menda boji, da bi jo na tem ranjivem mestu mogla zadeti železna roka grofa Tisze.

Ministerski predsednik grof Tisza je za pustil zbornico pred poludne in kmalu nato je pričela konferenca vladne stranke, v kateri je ministerski predsednik izrekel grožnjo, ki je menda čudovito delovala na opozicijo. Za slujaj, da bi opozicija dosegla svoj cilj in bi z nasiljem preprečila delovanje zbornice, je zagrozil grof Tisza, da potem tudi vlada in večina ne bosta poznali več nikaksih mej ter storite, kar je absolutno potrebno: apelirati hočeta na narod. »Ali vzpostavimo red — je veklikn — v tej zbornici, ali pa pride spel na narod.«

Ministerski predsednik je torej z vso potrebnjo jasnostjo napovedal — razpuščenje zbornice. Ta grožnja je — kakor rečeno — morale čudovito delovati na opozicijo, kajti fakt je, ki ga ni nikdo pričakoval, da se je zbornica včeraj zopet sešla v sejo, ki se je izvršila — v popolnem miru in redu. Edina koncesija, ki si jo je izsilila opozicija, je bila le formalne naravi in brez bitvenega pomens. Prvi so prišli v dvorano členi opozicije, ki so zasedli predsedniško tribino, izjavivši, da se ne znanejo od tam, dokler ne zadobijo zagotovilo, da seji ne bo predsednik.

Ministerski predsednik je torej z vso potrebnjo jasnostjo napovedal — razpuščenje zbornice. Ta grožnja je — kakor rečeno — morale čudovito delovati na opozicijo, kajti fakt je, ki ga ni nikdo pričakoval, da se je zbornica včeraj zopet sešla v sejo, ki se je izvršila — v popolnem miru in redu. Edina koncesija, ki si jo je izsilila opozicija, je bila le formalne naravi in brez bitvenega pomens. Prvi so prišli v dvorano členi opozicije, ki so zasedli predsedniško tribino, izjavivši, da se ne znanejo od tam, dokler ne zadobijo zagotovilo, da seji ne bo predsednik.

Nočemo govoriti apodiktično, ker parlamentarno vreme na Ogrskem je tako neza-

nesljivo, prav aprilska, kakor morda ne v nobeni drugi deželi. Kar pišemo, je le naš utis, a ta je, da se je opozicija vendar le zbrala zagroženega razpuščenja zbornice, oziroma železne roke, ki je zagrozila, da v tem slučaju ne bo poznala nobenih mej. Vsekakor bodo pristaši sedanja vlade dejstvo, da je po takih viharjih opozicija privolila v mirno sejo, preglašali kakor velik triumf grofa Tisze, a na avstrijski strani bomo gotovo čuli glasov, ki bodo tudi za avstrijski parlament priporočali recept Tisze. Ali, drugi kraji, druge bolezni, za katere treba tudi drugih zdravil. Zato je veliko odprto vprašanje, da li bi — eventualna Körberjeva železna roka dosegla v Avstriji to, kar je dosegla Tisova na Ogrskem.

Drobne politične vesti.

Kazenska razprava proti mirem ruskega ministra Plevjeja je pričela v ponedeljek v Petrogradu.

Italijanska vojna mornarica. Iz Genove poročajo, da je uprava italijanske vojne mornarice naročila v tem času ladijedelnični Orlando in Omero pet oklopniških 10.000 tonelat s stroji od 19.000 konjskih sil.

Papež in pruski Poljaki. Iz Rima javljajo, da je papež prosil pruskega princa Albrehta, ki je bil isti nedavno pri njem na svetljici, naj objavi cesarju Viljemu njegovo željo, da bi dovolil svojim poljskim podanikom več svobodo na izvrševanju verskih dolžnosti. Prince je papež zagotovil, da se že namerava razveljaviti odlok, s katerim je prepopovedan pouk v poljsčini.

Angleška armada — v najslabšem stanju. Iz Londona poročajo, da je vojni minister Arnold Forster priobčil te dni v Newcastleu odlomek nekega pisma Sir Jana Hamiltona, ki je pridodeljen japonski armadi. General je med drugim reklo: Ta vojna me je prepričala do dobrega, da je stanje naše armade strašna nevarnost za obstanek naše države. Uvidel sem, da zadostuje v vojni le ono, kar je najboljega. M: imamo pa najslabeje.

General Kitchener in obramba Indije. Standard poroča, da se angleški general Kitchener, vojaški poveljnik v Indiji, bavi sedaj z vprašanjem, kako močna bi morala biti indijska armada v slučaju napada, aka bi imel sovražnik pol milijona vojakov. Indija bi zmorela postaviti na mejo 160.000 vojakov s 350 topi in 136.000 mož rezerve. Indijsko armado, ki bi šla v prvi vrsti v vojno, bi se moralno znatno zvišati. Namerava se porabititi za poselko dobrovoljce ter poslati v Indijo vojne oddelke iz Kanade, Afrike in Australije.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V petek po noči je umrl v Pazinu umitovljeni župnik Matej Suplina. Pokojnik je mnogo let služboval kakor župnik v Beranu pri Pazinu. Dočkal je starost 75 let. N. p. v m.

V Želu na Štajerskem je umrl tamjanji občinski težaj Ivan Kač.

Imenovanje v vojaški stroki. Polkovnik Jurij Klikovič, ki je dosedaj služil pri 23. brambovskem polku v Zadru, je imenovan za poveljnika brambovskega polka št. 5. v Trstu.

Glasovi o pevskem zboru Nadježde Slavjanske. Reški Novi list od včeraj piše: Nadježda Slavjanska sledi s svojo družino lepe tradicije izbornega petja in g'sabenega izvajanja, ki ga je zapustil njen pok. oče. Ni torej čudo, da se je sinoči, vkljub slabemu vremenu, skupilo mnogočetvilo občinstvo v koncertni dvorani Jadranske Vile, željno, da sliši ono, ki je znala s svojim zborom povsed navdušiti občinstvo, kjer koli se je pojavila.

V pevskem zboru so zastopani vsi glasovi, od tankega ženskega sopранa in dečjega alta do silnega basa, ki zmore znižati svoje grlo do najglobokejše note na glasoviru. Za pevanje je vsak glas pointiran, vsaka niana se lepo iztiče, vse je pa zlito v eno celino, velike skupne umetniške vrednosti. Kako so samo izvedena ona prehajanja od močnega fortissimo na lahki tibi piano, ko se glasovi slišijo kakor jek! To veliko vrlino Nadježdnega zboru je moglo spoznati naš občinstvo najbolj, ko je isti odpeljal znani naši zbor Nočni strežar.

Vsaki odpeljani komad je vzbudil občinstvo, vsak je poslušalec navdušil ter se je odobravljajo vedno ponavljalo, tako, da so morali dodati razne komade izven programa.

Balalaika orkester, ki s svojimi instrumenti in glasovi strinjam spominja na naše narodne tamburice, je odigral več komadov, v katerih se je izlasti slišala ona posebna nota slovenskih napevov. Na koncu je narodni ruski ples vzbudil vihar ploskanja in navdušenja.

Oba zbara, pevski in instrumentalni, je vodila osebno sama Nadježda Slavjanska, odlična, juvaška prikazana v sijajni starosti ruski narodni nošnji. Ona sama poje lepi, melodijski sopran, ki se je v zboru lepo slišal. Tudi ostali členi zbara so bili oblečeni v bogate ruske nošnje iz XVI. in XVII. stoletja.

Dunajski list »Neue Freie Presse« piše: Ruski vokalni-narodni pevski zbor Nadježde Slavjanske veže oči in ušesa s čarom tujega sveta. Kako lep je že njihov prihod na pozdravico! Sparoma prihaja, najprvo otroci, vsi v krasni narodni noši, najbogatejši je okrašena Nadježda Slavjanska. Ljubezljiva, interesanta prikazana. Zbore in pesmi pojme zbor s Slavjanskim ali pa brez nje popolnoma natančno in vse na pamet.

Izlasti nas presenitijo presrečni mali otroci, ki stojijo spredaj, ter pojejo gotovo in čisto prve glasove. Akoravno vodi dirigentinja zbor le z lahnim gibanjem roke, vendar ohranijo pesni, približno 35 na številu, najlepši soglasje v večkratni menjavi takta ter v vseh niansah jakosti glasov.

Poslednje zaajo značiti do neprizakovane »pianissimo«, kakor nismo tega slišali od nobenega zbara.

Posebnost Rusov so, kakor znano, njihovi globoki basi, ponos petrograjske in moskovske cerkvene glasbe. Tudi v zboru Slavjanske se značajo basi do globokega A in G. Tenorji in ženski glasovi niso posebno lepi, najbolj so otročji glasovi. Toliko delovanje teh pevcev, kolikor njihove narodne pesmi, svedejo o nenavadnem muzikalnem talentu ruskega naroda.

Srečen pot! Te dni smo čitali po raznih židovskih in nežidovskih novinah, koliko Židov je že prispeval iz Rusije v London. Nežidovske novine so samo beležile fakt, med tem ko so židovske novine — in med temi ne zadnje naše tržaške — bahato povdarejale, da je prispeval v London do sedaj že do 13.000 Židov in da so to sami mladi moži sposobni za boj. Mi in z nimi vse pravili Slovani kličemo tem ruskim židovskim begunom: Srečen pot! Kakor onim, ki so posegli v London, tako k ičemo tudi onim drugim, ki bodo v Ameriko in ki se zbirajo na tisoče v Trstu in na Reki! Da ni »Piccolo« pred nekoliko dnevi hvalil židovska junastva na bojišču v Mandžuriji, zembi bili mi omenili teh »junakov«, ki bodo na vse vetrove, samo da jih ni treba vrati svoje državljanske dolžnosti tam, kjer so imeli prej polna usta in polno torbo proti državi a so vedar udobno živeli na ramah ruskega naroda. Kakošajo junake so se izkazali Židje v Rusiji, tako se izkazajo tudi v Angleški, Ameriki in povsod, kjer je kaj teh »junakov«! Srečen pot torej vsem, ki puščajo domovino na cedilu (Židje pozajmo le denar, nikakor pa ne kake domovine! Štavec), v času ko isti krvavo potrebuje pomoči vseh svojih podložnikov!

Ker se pa telo počuti boljše, ko se očisti golazni — upamo, da bo tudi za Rusijo boljše, kadar odidejo oni krvosesi, ki so le za škodo in nadlego na svet!

Od sv. Jakoba nam pišejo: Mi, svetojakobski Slovenci, si prizadevamo, da bi tekmovali na delu za našo narod in tudi materijalno povzdrigo. Pri naši imamo bratovščino sv. Cirila in Metodija, ki obstoji že 20 let. Ta bratovščina vzdržuje močan cerkveni zbor, ki goji tudi narodno petje. Pred nekaj leti smo ustanovili konsumno društvo, ki ima svoje lastne prostore z lepim razširanim vrtom. Po prizadevanju gosp. Valentina Živica smo ustanovili pogrebno društvo, ki ima namen, da je v slušajih nesreče,

Konecert Nadine Slavjanske. Zanimalo postaja več in več, kar se kaže v dejstvu, da je bil lep del sedežev že včeraj razprodan. Nadejati se je torej najlepše udeležbe, katero zasluži toli izbran in sosebno Slovana povzdigajoč program. Opozorjamо še ekrat, da bo tudi na galeriji nastavljenih 60 sedežev. — Podrobnosti glede razprodaje vstopnic in sedežev so razvidne iz programa za dnešnji večer. Program za jutrašnji koncert priobčimo jutri, opozorjamо pa že sedaj, da se bodo jutri vstopnice in sedeži prodajali ob istih urah in na istem mestu, kakor za dansanje.

Ruski kružok javlja, da odpade danes zvečer pouk ruskega jezika z bog koncerta g.e. Nadježde Slavjanske.

Seja političnega društva »Edinost« se bo vrnila v soboto, dne 16. t. m. ob 9. uri zvečer v pisarni g. odvetnika dr. Gregorina ter so povabljeni vsi gg. odborniki, da se iste prav gotovo udeleže.

Predsedništvo.

Imenovanje. Č. g. dr. Josip Gruden, ravnatelj Alojzijeviča v Ljubljani, je imenovan profesorjem cerkvene zgodovine in cerkvenega prava na ljubljanskem bogoslovskem semenišču.

Na občinskih volitvah v Ribnici je v III. razredu zmaga katoliško-narodna stranka, v II. in I. razredu pa narodno-narodna stranka.

Sava je podkopsala deloma državni most čez Savo v Črnučah, katerega so morali vsled tega popolnoma zapreti prometu.

Častno občanstvo je podelil občinski zastav za Velosko-Opatijo gospodu dru. Franu Mandiću, zdravniku v Trstu, v priznanje zasluga, ki si jih je stekel za to občino. Čestitamo iskreno!

Vojški nabor za leto 1905. OI 15. do 22. t. m. bodo razpoložene v registrativnem oddelku za vojaške stvari (ulica Muda vecchia št. 2. III. nadstr.) liste onih tržaških obvezatev, ki morajo v letu 1905. na nabor. Razpoložene so v svih eventusnih popravkov ali spopolnil.

Celo košček kruha zavidajo sinovi nemškega edelvolka vsakemu Slovencu, ki neče biti izdajica svojega naroda. Tam v Mariboru je zastopnik »Slavije« zaprosil z milostno pozivjo kakor bival e. k. ekskutor. Doznavši to, je prosula »Marburger Zeitung« hitro začela z lažnjivim in nizkim denunciranjem, da dotiček le ne bi dobil, ne koščeka, ampak le mrvica kruha za stare dni. —

Nene se radi bahsjo, da so »edelvolci« ali vse njihovo postopanje v narodnih bojih je tako nizotno, neloyalno, nehonetno, da pač ne pačka sklepati na — plemenitost mišljena.

Razpis natečaja. Gončari deželnih odborje razpisal natečaj več mest revizorjev deželne užitnine na povzitek piva. Priloženo se ima vložiti pri omenjenem deželnem odboru do 20. t. m.

Bratovščina sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu bo imela v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4. in pol uru popoldne svoj letni občni zbor, in sicer v »Sokolovi« dvorani, v »Narodnem domu«.

Vsi udje in udije bratovščine so vabljeni na občni zbor; a podpisani odbor se obrača tudi do drugih neudov z ujedno prošnjo, da se blagovolijo udeležiti očesača zborja in pristopiti kakor podporai udje k bratovščini, katera ima tako vsčno a tudi težavno našlogo, skrbeti namreč za slovensko petje v tržaških cerkvah.

Odbor.

Aretovan. Predsinočnjim ob 7. uri je policijski oficijal Jurij Titz v ulici Crosada aretoval 21-letnega Frana Zoržetiča, doma iz Trete, ker je isti močno na enmu, da je on izvršil latvino, katero je pred nekimi dnevi prijavila gospa Ana Malusa, stanujoča v klancu sv. Vida št. 10. Tej gospoj je bilo namreč pred 6 dñimi ukradenih raznih dragocenosti in denarja v skupnej vrednosti 800 krov. Gospa je latvino tekoj naslednji dan prijavila na policijskem komisariatu pri sv. Jakobu.

Nezgode na delu. Včeraj popoldne malo pred 3 uro je bil zdravnik na zdravniški postaji telefoničnim potom naprošen, naj pride z vozom na Opčino, kjer je en delavec težko ponesrečil. Zdravnik je takoj šel, a tam je uspel 42 letnega težaka Antona Carnevali, ki stanevale v ulici Torrente št. 40, a dela pri gradnji železnice blizu Opčine, na katerega je bil padel mej delom velik kamen ter mu strlel rebro na desni strani. Zdravnik mu je podell

najnujnejšo pomoč ter ga dal potem odvesti v bolnišnico.

Nagla smrt. Včeraj v jutro je v cerkvi v Barkovljah mej mašo ob 5. uri in pol umrl nagle smrti 73-letni Josip Vitez, stanujoči v Barkovljah na št. 131. Tamošnji zdravnik dr. Hannapel je konstatoval smrt, nastopivšo po izkrvavenju. Truplo pokojnega je bilo prenešeno v mrtvašnico na pokopališču v Barkovljah.

Iz »Škrata«:

Na izpitu je vprašal učitelj dijaka: Katerega spola je jajce? — Učenec je dolgo čekal z odgovorom, a konečno je rekel: Gošpod učitelj, tega ne morem vedeti. — »Kako to?« stresel se je nanj učitelj. »Isto mora biti možkega, ženskega, ali srednjega spola.« — »Da«, odgovoril je dijak. »Toda to se ne more vedeti prej, ampak šele, ko se je jajce že izleglo.«

Razne vesti.

Odrasla žirafa ima 1 in pol čevalja dolg jezik.

V Vztočni Indiji računijo včasih silo s silonovo, a ne s konjsko močjo. Motor 22 konjskih moči ima silo troje silonovih močj.

Največa bronasta soha na svetu je, leta 1699. v Parizu vlit spomenik Ludovika XIV. Težak je 600 centov.

Zapuščina kraljice Drage. Prod par daevi so bile v Londonu na dražbi prodane dragoceneosti in oblike pokojne srbske kraljice Drage. Predmeti so dosegli veliko ceno.

Vseslovensko razstavo so otvorili v Clevelandu (Severna Amerika). Na razstavi so zastopani tudi Slovenec. Nekoliko predmetov je bilo odposlanih na razstavo tudi iz stare domovine.

Molokaj, otok gobavih. Gobava bolezen je posebno razširjena na havajskih otokih v Tihem Oceanu. Zanesli so jo tja Kitsjei. Ta bolezen je zelo nezdravljiva in nezdravljiva. Radi tega pošiljajo vse gobave na samosten otok Molokaj, kjer žive popolnoma osmljeni. Sedaj se nahaja na otoku 1600 gobavih, možkih in ženskih, ki se zamorejo med seboj možti in ženiti, toda otoka ne smejo nikdar zapustiti. Ti gobavi, ki imajo tudi svojo godbo, bivajo v dveh vaseh in strežajo jim usmiljene sestre.

† Aleksander Nikolajevič Pipin. V Petogrušu je umrl znameniti ruski literarni zgodovinar in akademik A. N. Pipin. Porodil se je leta 1833. v Sratovu. Nekoliko let je bil profesor na petrograjskem vseučilišču pozneje se je pa popolnoma posvetil slovstvu. Glavna njegova dela so: »Zgodovina jugo-slovenskega slovstva« ter »Zgodovina ruskega slovstva«. Leta 1897. je Pipin postal akademik.

Drugi sueški kanal? Iz Londona pričajo, da je neka angleška družba odločila kopati dragi sueški kanal preko sueškega polnotoka vsporedno z sedanjim kanalom. Ta drugi kanal ima biti za tri kilometre kraškega prvi. Ladje bodo plačale manj pristojbino. S tem se hoča delati prvemu kanalu konkurenco.

Strup v pismu. Ministerijalni svetovalec Grelauval v Parizu se je onesvestil, ko je odpril neko pismo, dočao mu iz Tunisa. V pismu je bil strupen prah. Nekateri trde, da je bilo to delo političnih rovražnikov rečenega svetovalca.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Poročilo generala Saharova.

PETROGRAD 14. (Uradno) Brzojavke generala Saharova od 13. in 14. t. m. poročajo, da ni došlo ta da dne nobeno poročilo o kakih spopadih. V tiskem taborščku je vse v redu. Hud mrz trača dalje in ječenj ljudi izleti noči.

Ruski križar »Askold«.

LONDON 14. »Morning Post« poroča iz Šangaja: Ruski križar »Askold« ukreje še vedno premog. Do sedaj je ukrepljal že ti soč tonelet premoga iz Cardiff. Sodi se, da bodo odstranjene dele stroja nadomestili z novimi komadi.

Avstrijski državni zbor.

DUNAJ 14. V oficijskih krogih se govorja, da bo državni zbor sklican na dan 2. januvara 1905.

Demisija španskega ministerstva.

MADRID 14. Ministerstvo je podalo svojo demisijo.

Saški princ na Dunaju.

DUNAJ 14. »Pol. Korresp.« poroča: Saški princ Ivan Jurij je včeraj obiskal ministra zunanjih stvari grofa Goluchow skega.

Novi ruski poslanik na Dunaju.

DUNAJ 14. Iz Petrograda javljajo, da bo imenovan ruskim poslanikom na Dunaju dosedanji ruski pravosodni minister Muraviev.

Namestnik v Kavkazu.

PETROGRAD 14. Iz gotovega vira se glasi, da zapusti kavkški namestnik, knez Galicia, svoje mesto. Njegov naslednik še ni imenovan.

Trgovina.

Borzna poročila dne 14. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.04—19.06.—angleške lire K —, do —, London kratki termin K 239.35—239.75 Francija K 95.10—95.30, Italija K 95.10—95.30 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.50—117.75, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.90—100.15, ogrska renta K 98.10—98.30, italijanska renta 102.74—103.15, kreditne akcije K 673 —, državne železnice K 647 —, 649 —, Lombard B 87.—89.—, Lloydove akcije K 725.—, 730.— Srečke: Tiso K 324.—328.—, kredit K 479.— do 489.—, Bodencredit 1880 K 306.—316.—, Rdenkredit 1889 K 298.—308.—, Turške K 130.50 do 131.50 Srbke —, Šv. —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.25	100.25
» srebru	100.25	100.25
Avstrijska renta v zlatu	119.65	119.60
» korona 4%	100.35	100.30
Avst. investicijska renta 3 1/2%	91.20	91.20
Ogrska renta v zlatu 4%	118.70	118.70
» 3 1/2%	98.15	98.10
Akcije nacionalne banke	1629	1627.—
Kreditne akcije	672.75	674.—
London, 10 Lstr.	239.37/	239.35
100 državnih mark	117.55	117.55
20 mark	23.51	23.51
20 frankov	19.08	19.05
10 litar	95.20	95.20
Cesarški cekinci	11.30	11.32

Parizka in londonska oaza

Pariz. (Slep.) — francska renta 98.65 %, italijanska renta 105.—, španski exterior 90.45, akcije otomanske banke 592.—

Pariz. (Slep.) Avstrijske državne železni —, Lombardi —, unificirana turška renta 87.70 menice na London 251.55 avstrijska zlata renta 101.05 ogrska 4%, zlata renta 101.75 Landerber —, turške srečke 127.—, parizka banka 12.67 italijanske meridionalne akcije 700.— akcije Bito Tinto 15.13. Trdnja.

London. (Slep.) Konsolidiran dolg 87 1/16 Lombardi 3 1/2%, srebro 28.—, španska renta 89 3/4, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont, 2 1/2%, menice na Dunaju —, dohodni banki — izplačila bank —, Trdnja.

Tržna poročila 14. decembra.

BUDIMPESTA Preneta za april 10.17 do 10.18.; rž za april 7.93 do 7.94; oves za april 7.17 do 7.18.; koruza za maj 7.58 do 7.59.

Psemica: ponudne srednje; povpraševan slabotno, neživo Prodaja nekoliko met. stotov, komaj vzdržano. Druga žita mirno Vreme: blago.

Italija. (Slep.) Kava Santos good average za dec. 25 1/2% za marec 40 1/4%, za maj 44 1/4% za september 41 1/2% t do. Kava Rio navadno 38—40, navadna renta 41—42, navadna do 43—45

HAMBURG. (Slep.) Sladkor za dec. 27.70 za jan. 27.85, za februar 28.— za marec 28.05 za april 28.20, za maj 28.35. Vzdržano. — Vreme: megla.

London. Sladkor iz repe surov 14 1/8 Sh. Java 15.6 Sh. Mlačno.

New-York. (Otvorjenje) Kava Santos good average za dec. 25 1/2% za marec 40 1/4%, za maj 44 1/4% za september 41 1/2% t do. Kava Rio navadno 38—40, navadna renta 41—42, navadna do 43—45

Sladkor tuzenska Cenitraga pivo, pravno 66.50 do 68.00, za september K 66.50 do 68.50 za marec avg. 66.50 do 68. Concasse la Melip romptno K 68.30 do 69.30, za sept. K —, marec avg. 68.30 do 69.30.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.65, rž za januar 16.75, za januar april 17.—, za marec junij 17.40 (mlino). — Pšenica za tekoči mesec 23.75 za januar 24.10, za januar-april 24.55 za marec-junij 25.— (stalno). — Moka za tekoči mesec 31.40 za jan. 31.65, za januar-april 32.05, za marec-junij 32.65 (stalno). — Repiščo olje za tekoči mesec 46.75, za januar 46.75, za januar-april 47.25 za maj-avgust 47.— (mlino). — Špirto za tekoči mesec 49.50, za jan. 48.50 za januar-april 47.75 za maj-avgust 46.— (mlino). — Sladkor surov 88% uso nov 37 1/2—38— (mlino) te za tekoči mesec 40% za jan. 40% za jan. 41% za marec-junij 41 1/2— (

